

POLITIHØGSKOLEN

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:

Vår referanse:
2015/00055-3 99

Sted, Dato
Oslo, 22.01.2015

INNSPILL FRA PHS - HØRING - ENDRING AV VÅPENINSTRUKS FOR POLITIET

Vi viser til høringsbrev med vedlegg fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 13. januar d.å. om endring i våpeninstruksen for politiet. Politidirektoratet har bedt om at Politihøgskolens innspill sendes via dem med frist 23. januar. Nedenfor følger høringsuttalelsen fra Politihøgskolen.

Forslaget om endring i våpeninstruksens § 10 innebærer at Politidirektoratet, etter samtykke fra Justis- og beredskapsdepartementet, kan bestemme at politiet sitt innsatspersonell for en tidsavgrenset periode skal bære enhåndsvåpen (pistol) i daglig tjeneste. Forslaget skal gjelde frem til ny våpeninstruks for politiet trer i kraft og senest inntil utgangen av 2015. Bakgrunnen for forslaget er et behov for å beskytte bl.a. polititjenestepersoner basert på Etterretningstjenesten og PSTs trusselvurdering fra oktober 2014. Risikoen mot polititjenestepersoner ble vurdert som så høy, at uniformert innsatspersonell i kategori 1, 3 og 4 har vært bevæpnet med pistol siden november 2014.

Politihøgskolen vil i forbindelse med sitt høringssvar, vise til høringssak fra Justis- og beredskapsdepartementet i august i 2014, om forslag til ny våpeninstruks. Politihøgskolen avga høringssvar til departementet 17. november 2014. Brevet er vedlagt. Som det fremgår av det vedlagte høringssvaret, er Politihøgskolen av den oppfatning at det ikke er tilstrekkelig utredet og dokumentert at det foreligger et behov for å innføre generell bevæpning. Denne høringsrunden dreier seg imidlertid om å endre våpeninstruksen § 10 fjerde ledd, slik at det er mulig å innføre midlertidig generell bevæpning med enhåndsvåpen for inntil tre måneder. Det foreslås også at tiltaket kan forlenges med inntil åtte uker, gitt visse vilkår. Det oppgis i departementets høringsbrev at hensikten med en slik jevnlig prøving, er å sikre en fortløpende vurdering av behovet for bevæpning.

Vedlagt høringsforslaget er Professor Tor-Geir Myrheres utredning «Bevæpning av politiet «under særlige forhold» - hjemmelsbehov og hjemmelsgrunnlag», som under punkt 2.4.2 fremhever politilovens § 6 2. ledd ifm. at «...det kan neppe være tvil om at en beslutning om bevæpning er et middel til å løse politiets oppdrag. Dette innebærer at grunnleggende prinsipper for politiets tjeneste vil gjelde. En konsekvens av det er at beslutningen om bevæpning [slik anmodet fra POD], må være nødvendig, og at andre og mildere midler må antas utilstrekkelige eller uhensiktsmessige. I tillegg må beslutningen om langvarig bevæpning av det operative personellet fremstå som forholdsmessig, dvs. at

POLITIHØGSKOLEN

Pb.5027 Majorstuen, 0301 Oslo
Slemdalsveien 5
Tlf: 23 19 99 00 /Faks: 23 19 99 01
Org. nr: 974 761 017 / Giro: 7694.05.08335
www.phs.no / postmottak@phs.no

Avdeling Bodø

Pb. 6004, 8002 Bodø
Universitetsalleen 1
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 75 58 80 30

Utdanningscenter Kongsvinger

Pb. 100, 2201 Kongsvinger
Motjernsvegen
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 62 82 59 50

Justissektorens kurs- og øvingssenter Avdeling Stavern

Pb. 204, 3291 Stavern
Fredriksvern Verft
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 33 20 61 00

trusselsituasjonen må være så alvorlig at negative konsekvenser knyttet til bevæpningen, jf. pkt. 2.2.2 [nevnte rapport], at den bærer beslutningen». Politihøgskolen slutter opp om dette. Vi vil understreke at vi oppfatter forslaget om endring i våpeninstruksen som et unntak fra hovedregelen, og at det må presiseres at bevæpningsordrer av denne art, er nettopp det.

Politihøgskolen ønsker også å minne om St. Meld. 43 (2004-2005) Politiets rolle og oppgaver omtalt i vårt høringsbrev av 17. november 2014, samt Justiskomiteens behandling av denne, Innst. S. nr. 145 (2004-2005) hvor det om politiets bevæpningsadgang fremheves at «det er viktig å følge utviklingen nøye, og om nødvendig finne effektive tiltak innenfor gjeldende rammer for politiets bruk av våpen». Den foreslåtte endring er en utvidelse av gjeldende rammer, og da mener Politihøgskolen at er det særskilt påkrevet at samfunnsutviklingen følges nøye, både kriminalitetsbildet generelt, og terrortrusselvurderingene spesielt, siden det er sistnevnte som ligger til grunn for høringsforslaget.

I forlengelsen av ovennevnte er Politihøgskolen av den oppfatning at vurderinger om en beslutning om en midlertidig bevæpning av politiets operative mannskaper, og en eventuell forlengelse, etter ny § 10 i våpeninstruksen, må bygge på *solide og oppdaterte analyser* gjennomført *tett opp mot* vurderings-/beslutningstidspunktet. Dette er viktig for å sikre et relevant beslutningsgrunnlag som kan legges til grunn for en (fortløpende) vurdering av et eventuelt behov for generell bevæpning i en lengre, men tidsavgrenset periode. Dette er særskilt viktig for å opprettholde tilliten til politiet, ettersom PSTs trusselvurderinger ikke gjøres kjent for publikum, utover konklusjonen.

Som en følge av den foreslåtte endringen i § 10, foreslås en tilhørende endring i våpeninstruksen § 6 om verneutstyr. I St. Meld. 43 (2004-2005) er det anført at «Ingen, verken potensielle lovbrøyttere, politiet selv, eller enda viktigere, uskyldig tredjepart, skal i unødig grad bli skadelidende under en politioperasjon. Derfor er ett av prinsippene til det ubevæpnede politiet, at tjenestemenn som settes til bevæpnet oppdrag, skal være kompetent og ha nødvendig verneutstyr for oppgaven». Politihøgskolen synes det fremstår som en god løsning at det blir utferdiget særlige bestemmelser for bruk av verneutstyr jf. forslag til ny § 6. Det vises i denne forbindelse til vårt innspill i tidligere høringsbrev av 17. november 2014, hvor det under punkt 3 presiseres at det vil være lite hensiktsmessig å benytte skuddbeskyttende hjelm og «tung» vernevest for personell i den daglige tjenesten. «Lett» vernevest bør alltid brukes, se vedlegg.

Det fremgår av høringsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 13. januar 2015, at departementet antar at den foreslåtte endringen i våpeninstruksen kan fastsettes som et departementsvedtak, men oppgir samtidig at dersom situasjonen med midlertidig bevæpning endrer seg, ses det som naturlig å informere Stortinget på passende måte. Politihøgskolen vil i den forbindelse minne om vår anbefaling i tidligere nevnte hørings svar, som også sammenfaller med en av konklusjonene i Myhrers utredningsrapport. Spørsmålet om generell

bevæpning av norsk politi bør utredes grundig. Dersom utredninger tilsier et behov for endring, bør et nytt forslag vedlagt dokumentasjon på dette, sendes på ny høringsbehandling før et forslag forelegges for Stortinget og forankres i politiloven.

Med hilsen

Nina Skarpenes
Rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandlere:

Einar Aabrekk Telefon: 33 20 60 01

Steinar Vee Henriksen Telefon: 23 19 97 74

Jorunn Lindholt Telefon: 23 19 95 54

Vedlegg: 1

